

У ФОКУСІ

В рамках проекту ЄС розпочато інформаційну кампанію

> Одним із основних завдань проекту ЄС "Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей і дітей" є впровадження інноваційних моделей інтегрованих соціальних служб на прикладі пілотної Київської області. Успіх цього істотно залежить від ефективної інформаційної підтримки їх роботи, адже люди звертатимуться по допомогу в служби тільки тоді, коли матимуть повну, доступну інформацію, довіру і впевненість. Саме тому інформаційна кампанія, розпочата виконавцями Проекту ЄС у лютому 2007 року, ставить на меті привернути увагу громадськості, спонукати тих, хто знає про біди і негаразди сімей з дітьми, звертатися до створених соціальних служб, а управлінців – брати активну участь в процесі допомоги. Цілі кампанії спрямовані на підвищення активності українських громадян для забезпечення права кожної дитини зростати і повноцінно розвиватися в сім'ї.

Інформаційна кампанія в рамках проекту ЄС "Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей і дітей" має загальне, ключове гасло: "Кожній дитині потрібна родина!". Вона стосується усього спектру послуг, що надаються спеціалізованими соціальними службами, у містах і районах Київської області.

Про переваги діяльності служб дізнається як широка громадськість, представники органів влади на місцях, так і безпосередня цільова аудиторія проекту: сім'ї, які перебувають або можуть опинитися у складних життєвих обставинах, оточення таких сімей, а також батьки, що висловили бажання усиновити або прийняти дитину у свою сім'ю.

Широке охоплення цільової групи в рамках кампанії "Кожній дитині потрібна родина!" забезпечується за рахунок використання різних носіїв і видів реклами – місцевого телебачення, газет, радіо, роздаткового матеріалу, зовнішньої реклами. Інформаційна кампанія складається з комплексу взаємозалежних заходів, що здійснюються у визначеній послідовності й підсилюють один одного. Так, передбачається кілька

циклів рекламних подач (по 3-4 тижні кожен), з чітко розрахованою інтенсивністю поширення інформації, її акцентуванням. Позитивом такої форми подачі матеріалу є можливість залишити потрібну споживачеві інформацію, адже часто номери телефонів та адреса, зазначені у телероликах або на бігбордах, не запам'ятовуються.

Загальна логіка медіа-планування інформаційної кампанії в Київській області "Кожній дитині потрібна родина!" полягає в тому, що спочатку головне та основне інформаційне повідомлення створює імідж, а згодом цей імідж підтримується і деталізується. Усі елементи кампанії (друкована продукція, носії зовнішньої реклами, відеоролик, аудіоролик і т.ін.) мають єдине дизайнерське вирішення і звуковий супровід, що робить їх пізнаваними й об'єднаними в одне ціле.

Ефективність впливу різних форм та джерел інформації на різні цільові категорії буде визначена шляхом опитування й тестування макетів рекламної продукції окремих цільових груп населення. Досвід розробників інформаційної кампанії додає впевненості в її успішності. За свідченнями працівників спеціалізованих служб Київської області вже є і перші результати кампанії – почала рости кількість звернень. На черзі – перший етап моніторингу реалізації інформаційної кампанії. Проте відомо, що найкращим способом інформування громадськості про нові соціальні послуги у області є ефективна робота самих служб. ■

В номері:

ПОТОЧНА РОБОТА	
Нові можливості для співпраці	2
Дослідження "237 дітей"	2
РОБОТА НА МІСЦЯХ	
Опора та надія: робота сільського соціального працівника	3
ПРО РОБОТУ СЛУЖБ	
Навчання кандидатів у прийомні батьки та батьки-вихователі	4
Анонси подій та видань	4

ПОТОЧНА РОБОТА

Нові можливості для співпраці

> *Триває реалізація Проекту ЄС «Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей і дітей». Кожен день для проекту – це нові позитивні результати, успіхи і здобутки, а з ними – нові можливості для співпраці. Нещодавно виконавцями Проекту ЄС була вивчена можливість партнерства із Проектом Міністерства у справах міжнародного розвитку Великобританії (DFID) «Сприяння реформі соціальних послуг в Україні».*

Проект ЄС «Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей і дітей» має на меті зменшення кількості дітей у інтернатних закладах Київської області шляхом підтримки місцевих та національних органів влади у ході розвитку діяльності ефективних інтегрованих соціальних служб для надання допомоги вразливим сім'ям і дітям.

Проект «Сприяння реформі соціальних послуг в Україні» покликаний сприяти підвищенню спроможності надавати якісні і економічно ефективні соціальні послуги з дедалі більшим акцентом на задоволенні потреб одержувачів послуг і наданні їх на рівні громади шляхом створення передумов для цього на місцевому, регіональному та загальнонаціональному рівні, а також реформуванню послуг, що надаються у стаціонарних закладах, як складової збалансованого надання соціальних послуг. Проект діє у чотирьох експериментальних районах: у Харківській області – це Дергачівський район та місто Харків, у Хмельницькій області – Красилів-

ський район та м. Кам'янець-Подільський.

Міністерство Великобританії у справах міжнародного розвитку сприяє розвитку та працює у сфері зниження рівня бідності. Європейський Союз зацікавлений, зокрема, у допомозі своїм сусідам на шляху досягнення більшої стабільності та процвітання. Питання співпраці та координації ініціатив, що фінансуються донорами, для України – життєво важливе, і не лише у гарантуванні відсутності дублювання роботи, а й у забезпеченні стійкості та ширшого розповсюдження успішних ініціатив. Тісна співпраця двох проектів: Проекту ЄС "Розвиток інтегрованих соціальних служб" та Проекту DFID "Сприяння реформі соціальних послуг" – ще один доказ того, як можна поширювати набуті знання, здійснювати обмін досвідом, поєднувати ресурси для розробки більш ефективного підходу в досягненні якомога кращого впливу.

У листопаді 2006 року команда Проекту ЄС була запрошена провести семінар у м. Харкові, щоб у такий спосіб поділитись досвідом розвитку альтернативних послуг підтримки дітей і сімей. До складу делегації увійшли **Ілейн Саммон**, керівник Проекту ЄС, **Зінаїда Кияниця**, заступник директора з реалізації програм ПБО "Кожній дитині" в Україні, **Людмила Ніколаєнко**, директор Київського обласного центру соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді та **Любов Кваша**, директор Броварського міського центру державних соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді.

Сприяння реформі соціальних послуг в Україні
Facilitating Reform of Social Services in Ukraine

"Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей і дітей"

Мета семінару – допомогти учасникам зрозуміти філософію, підхід, механізми та напрацьовані системи, які підтримують сім'ї у своїх місцевих громадах. Учасникам представили модель інтегрованих соціальних послуг, пояснили важливість міжвідомчої співпраці для попередження потрапляння дітей у заклади інтернатної опіки, наголосили на необхідності раннього втручання з метою попередження розпаду кризових сімей. Крім цього було презентовано модель навчального центру у Київській області як центру підвищення кваліфікації та поширення знань.

На запрошення Проекту ЄС планується проведення навчального візиту представників експериментальних районів Проекту DFID у Київську область у квітні 2007 року. Серед основних завдань візиту:

- поглибити розуміння представниками делегації моделі інтегрованих соціальних послуг;
- пояснити спосіб застосування принципу оцінювання як засобу задоволення індивідуальних потреб та підтримки міжвідомчої співпраці;
- розповісти, яким чином здійснюється розвиток альтернативних форм виховання;
- оцінити потенціал майбутньої співпраці між областями. ■

Дослідження "237 дітей"

З метою підвищення ефективності захисту прав дітей, а також раннього виявлення сімей із дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах, Представництво благодійної організації "Кожній дитині" в Україні проводить комплексне обстеження та супровід 237 сімей із Київської області.

Це дослідження здійснюється в рамках реалізації проекту ЄС "Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей і дітей" спільно з Київським обласним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, управлінням охорони здоров'я Київської обласної державної адміністрації, відповідними підрозділами місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Термін дослідження – з грудня 2006 року по жовтень 2007 року.

Його метою є виявлення причин, через які сім'я опинилася в складних життєвих обставинах та потребує медико-соціальної допомоги і соціального

супроводу. Для цього працівниками проекту був розроблений орієнтовний перелік причин, який дасть можливість відслідковувати ключові причини і направляти зусилля на їх подолання. Дослідження має також на меті визначення і відпрацювання ефективних дій щодо захисту прав дітей, попередження їх інституціоналізації.

Сім'ї, що увійшли у дослідження, виховують дитину першого року життя. Усі вони перебувають на обліку у відділах охорони здоров'я як такі, що опинилися у складних життєвих обставинах і не забезпечують належний догляд за дитиною. Протягом січня – серпня 2006 року кожну з цих сімей було виявлено і взято під спільний соціально-медичний супровід дільничим медичним персоналом та соціальними працівниками. Це допоможе відпрацювати форми взаємодії закладів охорони здоров'я із центрами соціальних служб, поліпшить їх співпрацю з метою вирішення проблем сімей з дітьми.

Планується один раз в квартал здійснювати моніторинг. За результатами дослідження будуть розроблені відповідні рекомендації та пропозиції до діючих нормативно-правових актів. ■

РОБОТА НА МІСЦЯХ

Опора та надія: робота сільського соціального працівника

Бориспільський район Київської області мало чим відрізняється від решти територіальних одиниць: села на двісті-триста дворів, з традиційною маленькою крамницею, сільською радою та школою – форумами селян. Цілі дні молодь з цих сіл зазвичай проводить у місті чи районному центрі – вчиться або ж працює – нічого не порушує їх звичного ритму життя, і так, здається, ще буде тривати тисячу років... Разом з тим до селян непомітно підкрадаються і біди: безробіття, низький рівень життя, пияцтво, дитяча безпритульність, і, з огляду на невисоку юридичну грамотність населення, далеко не всі знають про допомогу, на яку можна розраховувати в скрутній ситуації. Тому роботу сільських соціальних працівників важко переоцінити: часто витрачаючи цілий день на візит, вони відвідують сім'ї, що опинилися у складних життєвих обставинах та надають підтримку й допомогу у вирішенні сімейних негараздів кожному, хто прагне змінити своє життя на краще. Кого – розрадити дружньою порадою, гарною новиною чи просто добрим словом, а кого – направити в місто на консультацію чи обстеження, отримати соціальну допомогу чи пенсію, представити інтереси сім'ї чи дитини у державних інстанціях.

Так, наприклад, у селі Васильки Бориспільського району спеціаліст служби раннього

втручання зустріла багатодітну сім'ю Іваненко Дарини Миколаївни, в якій труднощі множились за принципом снігової кулі: спочатку розлучення, згодом – відмова чоловіка від сплати аліментів, заборгованість, а пізніше – і важка хвороба, що потребувала хірургічного втручання. Жінка економила на собі як могла, але потім зрозуміла, що від її пасивності та замиканні на власних проблемах страждають діти – а тому звернулася до Бориспільського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за юридичною консультацією щодо стягнення аліментів та матеріальною допомогою. Завдяки спільним зусиллям сім'я отримала як фінансову, так і психологічну допомогу, але, певно, безцінний внесок сільського соціального працівника полягав саме у тому,

труднощі в родині Петренко, де голова сім'ї Антон втратив роботу, дружина Ірина доглядала маленьку донечку, а отже, тимчасово не мала можливості працювати. Сільська лікарня, до якої Ірина планувала влаштуватися, оголосила про скорочення місць, – перспектив на працевлаштування жінки більше не було... Сімейний конфлікт нагнітався, і невідомо, чим закінчилась би ця історія, якби не вчасне втручання соціального працівника Галини Семєнівни. Крок за кроком, поступово і плано-мірно, вони спільно розглузували клубок труднощів: допомагали Антонові стати на облік у службі зайнятості, Ірині – знайти курси перекваліфікації медсестер, а також влаштувати маленьку Наталочку до дитячого садка. Тепер молода сім'я здолала всі негаразди. ■

Імена з етичних міркувань змінено.

"Приємно усвідомлювати, що завдяки соціальній службі ми захищені в нашій державі. Нам допомогли подолати труднощі. Дякуємо всім працівникам соціальної служби за увагу до наших проблем. Дуже бажаємо народити другу дитину і маємо надію, що переможемо всі життєві негаразди!"

щоб наснажити клієнтку надією – як до і після операції, так і під час судового процесу. Тепер завдяки роботі служби раннього втручання Дарина Миколаївна та її діти – Наталя, Олександр і Петро почуваються захищеними, адже їм повернули віру в майбутнє.

Село Чубинське, мальовнича місцина Бориспільського району, також не обділене увагою сільських соціальних працівників. Так, восени минулого року вони дізналися про

сільських і селищних радах. Таким чином, вразливим сім'ям з дітьми надається розширений доступ до соціальних послуг, яких вони потребують.

За підтримки Представництва при сільських та селищних радах вводяться посади соціальних працівників. Так, в ході укладених угод між Представництвом благодійної організації "Кожній дитині" в Україні та районними державними адміністраціями та міськвиконкомом області введено 23 **посади сільських соціальних працівників**. В результаті підписаних угод за кошти Представництва зазначені посади введено в **Баришівському, Вишгородському, Білоцерківському, Поліському, Макарівському, Сквирському, Обухівському районах**. Крім того, за рахунок бюджетів сільських, селищних рад такі посади введено в **Тетіївському, Бориспільському, Богуславському, Сквирському районах**; продовжують свою роботу сільські соціальні працівники в **Фастівському районі**.

Для голів сільських рад, директорів сільських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, сільських соціальних працівників по роботі з сім'ями, дітьми та молоддю з 1 по 3 березня 2007 року було проведено **семінар-тренінг "Забезпечення доступності соціальних послуг для сімей і дітей у сільській місцевості"**. Під час тренінгу його учасники ознайомилися з сучасними європейськими підходами до роботи в громаді, принципами та етапами активізації громади в сфері захисту прав сімей і дітей, а також ефективними методиками роботи з сім'ями, дітьми та молоді, які опинилися в складних життєвих обставинах. Навчання проводили кваліфіковані тренери, які мають практичний досвід соціальної роботи та пройшли відповідне навчання за зазначеними методиками.

Введення посад соціальних працівників, розвиток мережі соціальних служб у сільській місцевості стане тим додатковим ресурсом, який допоможе активізувати потенціал територіальної громади села й зосередити його на розв'язання проблем сімей з дітьми, з метою забезпечення права кожної дитини на зростання та виховання в соціально-благополучній сім'ї, що повноцінно функціонує. ■

В рамках проекту ЄС "Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей і дітей" спільно з новим проектом "Створення соціальних служб підтримки сім'ї у сільській місцевості", який почав реалізацію з листопада 2006 року, Представництво благодійної організації "Кожній дитині" в Україні активно запроваджує нові соціальні технології у сільській місцевості, зокрема на рівні сіл та селищ у Київській області. Розпочата робота по створенню мережі соціальних служб підтримки сім'ї при

ПРО РОБОТУ СЛУЖБ

Служби супроводу сімейних форм опіки проводять навчання кандидатів у прийомні-батьки та батьки-вихователі

> Відповідно до мети проекту ЄС "Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей та дітей" – зменшення кількості дітей, які перебувають у закладах опіки, – у 2006 році була активізована робота по створенню прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. В рамках проекту ЄС у Київській області діє **30 спеціалізованих служб** супроводу сімейних форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, діяльність яких спрямована на

проведення інформаційних кампаній, залучення кандидатів у прийомні-батьки та батьки-вихователі, підготовку до створення та подальше соціальне супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.

У 2006 році всього було зареєстровано **69 сімей**, які виявили бажання створити прийомну сім'ю. Обласним тренінговим центром було проведено **7 навчань** за результатами, яких **37 сім'ям** було видано рекомендації про включення до банку потенційних прийомних батьків/ батьків-вихователів. Протягом року було створено **20 прийомних сімей** та **2 дитячі будинки сімейного типу**. 35 дітей реалізувало своє право на зростання та виховання в сім'ї. ■

На сьогодні Київській обласний тренінговий центр успішно продовжує свою роботу. Залучення додаткового кадрового потенціалу дасть можливість локалізувати процес навчання кандидатів у прийомні батьки та батьки-вихователі, наблизити його до клієнта, а тим самим зробити цю послугу доступнішою. В подальшому навчання проходитимуть куцтовим методом, охоплюючи декілька груп найближчих один до одного районів.

АНОНСИ ПОДІЙ ТА ВИДАНЬ

Програма підготовки соціальних працівників інтегрованих соціальних служб

Вашій увазі пропонується Програма підготовки соціальних працівників інтегрованих соціальних служб, підготовлена в рамках проекту ЄС "Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей та дітей". Програма має на меті підвищити професійну компетентність соціальних працівників інтегрованих соціальних служб Київської області, а також допомогти їм

розширити міжсекторальні та міжвідомчі зв'язки, спрямовані на реалізацію соціальних завдань. Матеріал поєднує основні теоретичні проблеми соціальної роботи з різними категоріями сімей з дітьми із найтипівішими практичними прикладами. Кожний модуль має певний часовий алгоритм, кратний 6 годинам, тобто модуль може мати 6, 12, 18 чи більше годин. Всі модулі вироблені

у стандартизованому форматі. Перша частина – завдання модуля і час, необхідний на його проведення. Далі йде інформація про наявні в цьому модулі теми та рекомендована література.

Видання розраховане на соціальних працівників і менеджерів соціальних служб, а також представників громад, органів влади та міського самоврядування. Програму можна отримати у офісі ПБО "Кожній дитині" в Україні або завантажити на веб-сайті:

http://www.everychild.org.ua/img/zstore/d/program-final_last.pdf. ■

В рамках проекту експерти з юридичних питань здійснюють щомісячний огляд законодавчих актів та проектів таких актів, що стосуються захисту прав дитини та здійснення цілей проекту. Огляд є корисним для представників недержавних організацій, міжнародних інституцій, державних органів влади, які діють у сфері реформування та вдосконалення системи опіки та піклування над дітьми в Україні. З англійською та українською електронними версіями щомісячного огляду можна ознайомитись на сайті: http://www.everychild.org.ua/uk/library/legal_digest/.

За перебігом новин у ході реалізації проекту ЄС "Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей та дітей" слідкуйте на нашому веб-сайті: <http://www.everychild.org.ua/uk/news/press-releases/>.

Електронну версію вісника Ви можете отримати на веб-сторінці проекту за адресою <http://www.everychild.org.ua/uk/library/bulletin/>.

Контактна інформація

Проект «Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей і дітей»
01025, Київ, Україна
вул. Десятинна, 14
Тел.: +38(044)270 55 16, 279 52 53
E-mail: everychildtaxis@dksm.gov.ua
www.everychild.org.ua

Представництво благодійної організації «Кожній дитині» в Україні
01011, Київ, Україна
вул. Ластовського, 3, оф. 2
Тел.: +38 (044) 537 22 94
Факс: +38 (044) 285 75 82
E-mail: info@everychild.kiev.ua
www.everychild.org.ua

Представництво Європейської Комісії в Україні
01024, Київ, Україна
вул. Круглоуніверситетська, 10
Тел.: +38 (044) 253 30 20
Факс: +38 (044) 253 45 47
www.delukr.cec.eu.int

Державна соціальна служба для сім'ї, дітей та молоді
01030, Київ, Україна
вул. Б. Хмельницького, 51 Б
Тел.: +38 (044) 234 45 85
Факс: +38 (044) 244 40 00
E-mail: post@dcssm.gov.ua
www.dcssm.gov.ua

